

Adviesrapport Regie kwaliteitsborging opleidingen Thomas More Hogeschool

NVAO | Afdeling Vlaanderen
Mei 2016

Joke Denekens (voorzitter);
Kees Boele;
Michel van Lieshout;
Annette Geirnaert;
Jeroen Kerstens;
Marianne van der Weiden (secretaris).

Inhoud

1	Inleiding en verantwoording	4
1.1	Samenstelling van de reviewcommissie	4
1.2	Werkwijze van de reviewcommissie	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6

1 Inleiding en verantwoording

Dit adviesrapport is tot stand gekomen in het kader van een uitgebreide instellingsreview. In de instellingsreview wordt de kwaliteit van het onderwijsbeleid getoetst aan de hand van NVAO's *Kader Instellingsreview – Vlaanderen 2015-2017*. Over de instellingsreview zelf is een evaluatierapport beschikbaar.

Dit rapport is een advies over de wijze waarop de instelling instaat voor de kwaliteit van haar opleidingen. Het gaat met name over de regie van de kwaliteitsborging van de opleidingen zoals opgenomen in NVAO's *Kwaliteitscode – Vlaanderen 2015-2017*.

1.1 Samenstelling van de reviewcommissie

De beoordeling is gebeurd door een reviewcommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

- Joke Denekens, voorzitter
- Kees Boele
- Michel van Lieshout
- Annette Geirnaert
- Jeroen Kerstens, student-lid

De reviewcommissie wordt ondersteund door:

- Marianne van der Weiden, secretaris
- Lieve Desplenter, procescoördinator NVAO

De CV's van de commissieleden zijn opgenomen in het evaluatierapport. Daar kan worden vastgesteld dat de samenstelling van deze reviewcommissie voldoet aan de eisen opgenomen in het *Kader Instellingsreview – Vlaanderen 2015-2017*.

1.2 Werkwijze van de reviewcommissie

Dit adviesrapport is het resultaat van een review trail uitgevoerd in het kader van de uitgebreide instellingsreview van Thomas More Hogeschool (verder: TM). De werkwijze in het kader van die instellingsreview is uitgebreid beschreven in het evaluatierapport.

1.2.1 Werkwijze van de reviewcommissie in het algemeen

De reviewcommissie heeft zich aan de hand van de waarderende aanpak verdiept in de missie en visie van TM en hoe de hogeschool dat in praktijk brengt op alle niveaus van de organisatie. In het evaluatierapport komen commissie en instelling gezamenlijk tot de conclusie dat er al veel is bereikt. Verdere groei is mogelijk door meer focus aan te brengen en door de opgedane ervaringen te systematiseren, generaliseren en transfereren. In het licht van haar oordeel 'positief onder voorwaarden' over de instellingsreview heeft de commissie gekeken naar de wijze waarop TM de regie neemt op de kwaliteitsborging van haar opleidingen.

1.2.2 Werkwijze van de reviewcommissie met betrekking tot de advisering over de regie van de kwaliteitsborging van de opleidingen

Aan het eind van het eerste bezoek van de instellingsreview kreeg de commissie het aanbod deel te nemen aan een deel van de onderwijsaudit die zou plaatsvinden op 29 april 2016, de derde dag van het tweede locatiebezoek. Op die dag vond een audit plaats bij de opleiding Toegepaste psychologie in Antwerpen. De twee leden in de commissie uit Wallonië en Nederland namen als 'buitenlandse' leden van het visitatiepanel aan het eerste deel van die audit deel, terwijl de overige commissieleden als toehoorder aanwezig waren. Op basis van de observaties bij die onderwijsaudit en de verschafte documentatie (zie hieronder, paragraaf 1.2.3) heeft de commissie eerst in intern overleg haar bevindingen geformuleerd en deze vervolgens in een afsluitend informeel gesprek met de instelling gedeeld.

1.2.3 Beschrijving van de documentatie die de commissie heeft bestudeerd en bij het opstellen van haar advies heeft betrokken

In de kritische reflectie beschrijft TM hoe ze aan de hand van onderwijsaudits de kwaliteit van haar opleidingen periodiek beoordeelt en hoe de resultaten van de audits gepubliceerd worden (pp. 68-71). Ter voorbereiding van de onderwijsaudit Toegepaste psychologie waaraan de commissie deelnam, ontvingen de leden alle benodigde praktische informatie (samenstelling panel en gesprekspartners), de te hanteren ijkpunten en uitgebreide inhoudelijke informatie over de opleiding.

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

De commissie nam deel aan de onderwijsaudit Toegepaste psychologie, deels als extern lid van de auditcommissie, deels als toehoorder. De commissie vond dit een uitgelezen kans om diepgaand inzicht te krijgen in de wijze waarop TM de kwaliteit van haar opleidingen wil borgen. Papieren beschrijvingen geven in het algemeen een veel beperkter beeld van wat een instelling voor ogen heeft. De commissie waardeert de openheid die TM hiermee aan de dag legt. Ter voorbereiding hadden alle commissieleden de informatie over de opleiding bestudeerd. De twee commissieleden die als extern lid zouden deelnemen aan de audit, schoven aan bij het voorbereidend overleg van de auditcommissie en bespraken de onderwerpen die aan de orde zouden moeten komen en de vragen die aan de verschillende gespreksgroepen gesteld zouden worden. Aan de gesprekken met leidinggevenden, studenten en docenten/medewerkers namen zij als volwaardig lid deel. De commissieleden waren niet aanwezig bij de gesprekken die in de middag gevoerd werden en hebben dus ook geen kennisgenomen van de uitkomsten van de audit en de feedback die aan de opleiding is gegeven.

De commissie observeerde dat TM de kwaliteitsborging zeer serieus neemt. Dat bleek ook al uit de kritische reflectie waarin beschreven is hoe het systeem van de onderwijsaudits aan de hand van een aantal pilots sinds 2015 is ontwikkeld. Er zijn ijkpunten opgesteld waaraan de kwaliteit wordt afgemeten en bij de samenstelling van de auditcommissies wordt gezorgd voor een brede deskundigheid, inclusief betrokkenen uit het werkveld. De voorzitter van de auditcommissie is gecertificeerd. De informatie vooraf wordt gevormd door bestaande documenten en gegevens uit het dashboard, zodat de opleidingen niet onnodig belast worden. De aanpak vertoont sterke gelijkenis met de aanpak die de NVAO hanteert bij de toetsing van nieuwe opleidingen en die de VLUHR-KZ hanteert bij accreditaties. De bevindingen en aanbevelingen van de audit worden samengevat in een A4 voor de opleiding en voor de directie en zullen worden gepubliceerd op de website van TM.

De reviewcommissie waardeert de ernst waarmee TM de regie op de kwaliteitsborging ter hand neemt. Ze adviseert echter een aanpak te kiezen die minder controlerend is en meer aansluit bij de gekozen kernwaarden en bij de feedbackcultuur die TM voor ogen heeft. De ijkpunten die voor de opleidingsaudits zijn geformuleerd weerspiegelen de kwaliteitskenmerken uit de *European Standards and Guidelines*. De commissie adviseert echter deze ijkpunten op een meer waarderende wijze te laten toetsen door de auditcommissies. Wat betreft de samenstelling van de auditcommissie Toegepaste psychologie stelde de reviewcommissie vast dat daarin relevante stakeholders, peers en experts vertegenwoordigd waren. Ze adviseert echter meer aandacht te besteden aan de onafhankelijke rol van de interne leden van de commissie.

In gesprek met de instellingsvertegenwoordigers (directieteam/management en onderwijs- en kwaliteitsdeskundigen) heeft de commissie haar observaties ingebracht. De spanning tussen de TM-waarden en de controlerende aanpak werd onmiddellijk herkend en verklaard vanuit de overtuiging dat een dergelijke aanpak verplicht was. In de kritische reflectie wordt het ontwerp van een eigen kwaliteitsgarantiesysteem dan ook beschreven als een moeilijke evenwichtsoefening om de concepten van vertrouwen en controle te verenigen. TM zal de observatie van de reviewcommissie benutten en op zoek gaan naar een systeem dat beter past bij de eigen visie en kernwaarden, gebruik makend van de waarderende aanpak en co-creatie. Ze wil daarbij zoeken naar een goede balans tussen de aanpak van co-creatie en de noodzaak van accountability op basis van heldere afspraken en realistische ijkpunten.

Wat betreft de samenstelling van de auditcommissies vindt de commissie de rol van werkveldvertegenwoordigers als extern lid een sterk punt. De overige leden zijn als werknemer van TM sterk betrokken bij de nieuwe visie en aanpak en bij de doorwerking daarvan in de opleidingen. Dat maakt hen in de auditcommissie zowel partij als rechter: in zekere zin beoordelen ze de mate van hun eigen succes. De commissie vindt het terecht dat de hogeschool bij de audits een TM-bril wil opzetten en ze kan zich voorstellen dat onderwijsdeskundigen van TM daarbij een rol spelen. Ze adviseert dan wel deze onderwijskundigen te trainen zodat zij de rollen van auditor en onderwijsanker kunnen scheiden. Een algemene aanbeveling is de leden van een auditcommissie te trainen in een waarderend beoordelingskader.

De bepaling van het eindniveau is volgens de reviewcommissie een kernaspect van de kwaliteitsborging op opleidingsniveau. Dat past bij de nadruk die TM bij de evaluatie en monitoring wil leggen op resultaten, zoals vermeld in de instellingsreview. De commissie adviseert een systematiek te zoeken waarin onafhankelijke externen zorgen voor de *evidence* dat een opleiding het beoogde eindniveau waarmaakt. Mogelijk kan TM in andere sectoren nieuwe ideeën opdoen over een passende manier van eindcontrole.

Tot slot bespreekt de commissie de wijze waarop TM de resultaten van de audits wil presenteren. Om te voldoen aan de vereisten van transparantie in het kader van de internationale standaarden wordt het besluit van de audit, met de aanbevelingen, op de website van TM gepubliceerd. Dit zal naar het oordeel van de commissie beantwoorden aan de publieke informatiebehoefte van aanstaande studenten, hun ouders en de maatschappij in het algemeen. De commissie adviseert daarbij ook het oordeel over het eindniveau van de opleiding op te nemen.

Aanbevelingen

- De reviewcommissie adviseert bij de opleidingsaudits op een meer waarderende wijze te werk te gaan, die beter past bij de kernwaarden van TM, en de leden van de auditcommissies te trainen in een waarderend beoordelingskader.
- De commissie adviseert de onafhankelijkheid van met name de interne leden beter te borgen. Dat kan bijvoorbeeld door de interne onderwijskundigen die als deskundige deelnemen aan een auditcommissie, te trainen zodat zij de rollen van auditor en onderwijsanker goed kunnen scheiden.
- De commissie adviseert een systematiek te zoeken waarin onafhankelijke externen zorgen voor de *evidence* dat een opleiding het beoogde eindniveau waarmaakt.
- De commissie adviseert bij de publieke informatie ook het oordeel van externen over het eindniveau van de opleiding op te nemen.

Bijlage 1: Programma van het locatiebezoek

Vrijdag 29 april: onderwijsaudit		
8.30-9.30	Afstemming commissie onderwijsaudit	Samenstelling auditcommissie: – Lies Dalemans, voorzitter – Isabel Deprez, onderwijsdeskundige – Riko van Dijk, kwaliteitsdeskundige – John Maes, secretaris – Damon Baesen, student-lid van de commissie – Stefan Grielens, werkveldexpert (Algemeen directeur VCLB) – Mattie Schiepers, werkveldexpert (Senior consultant bij Profondo) – Eva Mangelschots, werkveldexpert (Lid directieteam van CAW Antwerpen) – Kees Boele, lid vanuit NVAO – Michel Van Lieshout, lid vanuit NVAO
9.30-10.15	Gesprek met leidinggevenden	
10.15-10.30	Overleg commissie	
10.30-11.15	Gesprek met studenten	
11.15-11.30	Overleg commissie	
11.30-12.15	Gesprek met docenten/medewerkers	
12.15-13.30	Informeel gesprek Instellingsreview	– Machteld Verbruggen, algemeen directeur – Karel Van Roy, regiodirecteur – Els Van Weert, regiodirecteur – Lies Dalemans, voorzitter – Isabel Deprez, onderwijsdeskundige – Riko van Dijk, kwaliteitsdeskundige – Hilde Sels, kwaliteitsdeskundige

NVAO

Het zorgvuldig tot stand gekomen onafhankelijke oordeel van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) versterkt hogeronderwijsinstellingen in hun kwaliteitscultuur. Op basis van NVAO's oordelen worden opleidingen in het hoger onderwijs erkend en krijgen studenten een waardig diploma. De NVAO is binationaal en werkt internationaal.

NVAO. Vertrouwen in kwaliteit.

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de advisering over de regie op de kwaliteitsborging van opleidingen door Thomas More Hogeschool. Dit adviesrapport betreft Thomas More Kempen en Thomas More Mechelen-Antwerpen.

Aanvraagnummer 4380

Colofon

Adviesrapport
Regie kwaliteitsborging opleidingen
Thomas More Hogeschool
Mei 2016
Samenstelling: NVAO Afdeling Vlaanderen

NVAO

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Parkstraat 28/2514 JK Den Haag
Postbus 85498/2508 CD Den Haag
Nederland
T 31 70 312 23 00
E info@nvaio.net

www.nvaio.net